

УДК 7.03:305-055.2

ЖІНОЧИЙ ОБРАЗ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ІСТОРІЇ

СЕРГІЄНКО Олена, КУЛЬЧИНСЬКА Вероніка
Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова,
Миколаїв, Україна
vvs64728@gmail.com

У роботі проведено дослідження жіночого образу як об'єкта мистецтва. Виявлено основні аспекти впливу зображення жінки на соціокультурні норми, формування естетичних уподобань та ідеалів.

***Ключові слова:** жінка, образотворче мистецтво, суспільство, естетика, гендер.*

ВСТУП

Однією з найважливіших тем для зображень у образотворчому мистецтві є жіноче зображення. Починаючи з давніх часів, жінка є не лише символом естетичності та краси, але й інструментом створення стереотипів та розуміння ролі жінок у суспільстві. Саме цей образ у мистецтві може стати засобом переосмислення та відхилення від неактуальних та несучасних гендерних норм.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є аналіз образу жінки у сприйнятті людей, виявлення основних аспектів важливості для суспільства та сучасної культури.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Жіноча постать в образотворчому мистецтві відіграє ключову роль у формуванні та вираженні культурних, соціальних та естетичних ідеалів суспільства.

Починаючи з примітивних первісних витворів мистецтва, важливим було зображення жінки. Були знайдені статуетки у вигляді жіночої фігури, які назвали «палеолітичні Венери». Так, у творах мистецтва африканських народів або індійського мистецтва, жіноча фігура часто використовується для передачі міфічних або релігійних образів, а також для відображення традиційних цінностей та ролей жінок у цих культурах.

Завдяки таким знахідкам можна судити, якими були жінки у первісні часи, які існували канони краси. Венери палеоліту не мають тієї краси, до якої ми звикли. Деякі фігурки позбавлені рук і ніг, але на них чітко пророблені первинні статеві ознаки - обвислі груди, великий живіт, широкі стегна. І хоча у ті часи жінка, насамперед, була продовжувачкою роду та хранителькою, її головна функція – продовження роду. Це пояснює гіпертрофованість форми статуеток.

Образ матері червоною ниткою пов'язуватиме усі прояви жінки у будь-якому виді мистецтва. Первісна жінка, вікторіанська, або сучасна — вона завжди може стати матір'ю, і це невід'ємна частина кожної з дівчат.

З часів Давньої Греції ж, краса була втіленням справжнього піднесення ества та чуттєвості. Греки покладали великий акцент на внутрішню красу, моральність та гармонію душі людини. Жінка, у свою чергу, вважалася символом естетичної ідеалізації та гармонії. Яскравим прикладом вважається Афродіта — богиня краси та любові, яку вперше Пракситель зобразив оголеною.

У сусідньому за епохою Давньому Римі жіночий образ ідеалізувався як суворий та ніжний, надмірний та спокусливий. Римлянки сприймалися як символ гідності та влади, їхня зовнішність відображала внутрішній статус та моральність. Це може підтвердити скульптура «Раненої амазонки» Фідія.

Епоха Відродження приносить з собою нове розуміння жіночої краси та чуттєвості. Сексуальність жінок вже не розглядалася як гріховна, але засуджувалася в мистецтві та літературі. За приклад можна взяти жіночі образи з картин Тиціана. Вони пишні, розкуті, але завжди приховані одежею або вишуканими тканинами.

Подальший розвиток мистецтва, зокрема у таких періодах як бароко, рококо та романтизм, приніс з собою театральність та неестетичну худобу. У ці епохи натуральність відступила на другий план, а моделювання та ідеалізація стали основними принципами. Створився образ хворобливості та блідості, красуні Європи з томними поглядами намагалися навчитися романтично втрачати свідомість, що вважалася дуже привабливим та жіночним. Дівчина з полотна «Гойдалка» Жана-Оноре Фрагорара є яскравим прикладом модниці стилю рококо.

У 19 столітті ми спостерігаємо повернення моди до природного зовнішнього вигляду, здорового та свіжого вигляду, а також округлих форм. Жінки стають символами жіночності та материнства, а їхня природність оцінюється та підкреслюється. Джордж Ромні, відомий тогочасний портретист, зображувати жінок максимально реалістично, і у той же час м'яко та ніжно, з любов'ю до кожного нюансу та деталі.

У 20 столітті знову змінюється стандарти краси. У цей період в моду приходять витягнуті торси з корсетами, опущені плечі та широкі стегна. Сучасна культура надає перевагу ідеалізованому образу жіночої краси, який часто відображається у засобах масової інформації та рекламі. У окремі часи дуже мінливого сторіччя мода на зовнішній вигляд була різною: на початку були популярні «жінки-вампи», а також мужні, сильні красуні; з 40-х років відбувається повернення до ніжності, жіночості та тендітності; у 80-х жінки набули цілих дві модних категорії — це бізнес-леді та так звані секс-бомби; і починаючи з 90-х років і закінчуючи сьогоднішнім, модним є мінімалізм та унісексуальний вигляд.

У сучасному мистецтві, роль жіночої постаті стала ще більш різноманітною та складною. Художники сьогодні використовують образ жінки для висвітлення широкого спектру тем: від політичних та соціальних питань до самоідентифікації та внутрішніх конфліктів. Не рідкими є жінки у

політиці, яскравий приклад — Мадлен Олбрайт, яка була державним секретарем США та постійним представником США при ООН. Також відрізняється своїм іміджем Урсула фон дер Ляен, міністерка оборони Німеччини у минулому та діюча президентка Європейської комісії. Через численні стереотипи жінкам доводиться грати на стигмах, закріплених у суспільстві для перемоги у електорату. Наприклад, відмовлятися від жіночніших нарядів і робити свій образ гендерно-нейтральним.

Жіночий образ у сучасному мистецтві різноманітний і відображається через багато різних технік, за різними контекстами. Від малюнка, скульптури до фотографії, відеоарту і перформансу, мистецтво відображає різноманітні аспекти жіночого досвіду, ідентичності та взаємодії з оточуючим світом.

Загалом, сучасне мистецтво відображає широкий спектр жіночих досвідів і перспектив, допомагаючи розширити розуміння та усвідомлення жіночності в сучасному світі.

У сучасному мистецтві також спостерігається тенденція до розглядання тіла як засобу виразності. Через різні мистецькі форми, жіночий образ стає предметом досліджень, спроб інтерпретації та викликає обговорення щодо ролі жінки у сучасному суспільстві.

ВИСНОВКИ

Вплив образу жінки у мистецтві на культуру є дуже значущим і різностороннім. Жіночі образи не лише відображають соціокультурні стереотипи і ідеали свого часу, але й активно сприяють формуванню та зміні цих стереотипів у суспільстві.

Зображення жінки може впливати на сприйняття її ролі в суспільстві, на самосвідомість. Завдяки мистецтву поширюються нові ідеї щодо жіночості, що сприяє розвитку культурного розмаїття і розширенню розуміння ролі жінок у суспільстві.

Таким чином, образи жінок у мистецтві мають значний вплив на культуру, визначаючи та впливаючи на сприйняття ролі жінки в суспільстві, її самосвідомість та статус у культурі усього світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Susan Woodford. Greek and Roman Art. Лондон : Thames & Hudson, 2020. 176 с.
2. Дебора та Зої Густлін. 1: Мінливий світ (1400-1600). URL: <http://surl.li/rxraa>.
3. Стефан Заґмайстер, Джессіка Уолш. Краса. Київ : ArtHuss, 2020. 288 с.

SERHIINKO O., KULCHINSKA V. THE INFLUENCE OF THE FEMALE FIGURE IN THE FINE ARTS ON CULTURE

The work examines the female image as an art object. The main aspects of the influence of the female figure on socio-cultural norms, the formation of aesthetic preferences and ideals are revealed.

Key words: woman, visual arts, society, aesthetics, gender.